№ 2

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA.

Sobota dnia 2 Stycznia 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w War. razem z Gaz. Poranną, przy któréj wychodzi, kosztuje na mies. zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor główny w Star. Teatrze Nr. 1790.

Londyn 21 *grudnia*. Gdy zdrowie Królowéj po jéj rozwiązaniu, w tak pomyślnym jak dotąd znajdować się będzie stanie, słychać że następujące obrady parlamentu sama zagai.

Mówią o nowéj kreacyi parów z okazyi chrztu nowo narodzonéj Księżniczki. Między innémi Lord Barchan ma otrzymać godność hrabiego Guisborough.

Między oficerami marynarki, którzy zaszczyceni zostali orderem łaziennym, liczą także podpułkownika Walkier i syna Admirała Kodringtona.

Parowa fregata »Hekate«, 3 b.m. odpłynęła z depeszami do Admirała Stopforda; kilku oficerów udało się na niéj do Syryi, aby służyć jako ochotnicy. Na pokładzie téj fregaty znajdowały się wielkie zapasy amunicyi. Parowa fregata »Medea«, która opuściła Alexandryą w d. 27 Listopada, przywiozła tu wiadomość, że wszystkie okręty, wyjąwszy »Powerfull« i »Carysfort« udały się do Marmaryza Bei. Kommodor Napier udał się na statku Prometheus, do Admirała Stopford, aby sam o całym stanie rzeczy dokładny mógł złożyć raport.

18ty, 26ty i 49ty pułki mają na pamiątkę zdobycia pierwszej bateryi w Chinach, mieć napisane słowo »Chiny« na chorągwiach

Globe czyni uwagę, że ilość wybudowanych lub rozpoczętych w Londynie domów w zeszłym roku doszła od 4 do 5 tysięcy.

Mniemana Hrabina Resterlitz, która chciała się dostać do pałacu Buckingham, zostanie tak długo zatrzymaną w Bedlam, aż nadejdzie sprawdzenie jéj zeznań we względzie pokrewieństwa w Niemczech. Będąc pod strażą, po kilkakroć zapytywała dla czego ją więziono, gdy zaś ją miano odwieść do Bedlam, ciekawa była dokąd ją prowadzą, niezmiernie niespokojną była o kluczyki, które jéj zabrano, i musiano ją zapewnić, że się w dobrém znajdują schowaniu.

Dziś po południu w przytomności doktorów Sir Jamesą Clark i Lewek oraz doktora Cladgen, zaszczepiono ospę następczyni tronu. Według przygotowań czynionych w zamku Windsor spodziewać się należy, że chrzest następczyni wkrótce po zgromadzeniu się parlamentu, w kaplicy tego zamku z największą nastąpi świetnością. Dzień chrztu zależeć będzie od przybycia Króla Belgów. Na wczoraj oznaczony wyjazd dworu z pałacu Buckingham do zamku Windsor, dla złéj pogody odłożono. Za przybyciem dworu do Windsor mieszkańcy chcą ułożyć adres z powinszowaniem i podać go Królowéj i Księciu.

List z St. Jean d'Acre pod d. 20 Listopada donosi o nieporozumieniu między Admirałem Stopford a Kommodorem Napier. Kommodor miał się zapytać Admirała, czyli zdobyciem téj twierdzy jest zadowolony? Admirał odrzekł, że chwalić tego nie może, Kommodor bowiem postąpił wbrew otrzymanym rozkazom, aby sam rozpoczął attak, wysłał okrę

»Kastor,« a tym sposobem, z żalem wszystkich w téj sprawie udział mających, trzy okręta nieczynnémi zostawił.

Kuryer według otrzymanych od rządu portugalskiego wiadomości z Lizbony donosi o wypowiedzeniu wojny Hiszpanii.

Wiedeń 21 Grud.—Zeszłego piątku obchodził Ambassador Rossyjski dzień imienin swojego Monarchy. Na wielkim dyplomatycznym obiedzie znajdował się Książę kanclerz państwa, Ministrowie stanu i konferencyi, Hrabia Fiquelmont, wielu posłów Zagranicznych, naczelczelników missyi i rossyjski magnatów a między niémi syn teraźniejszego Ministra Spraw zagranicznych, Hrabia Nasselrode. Książę Metternich wniósł toast za zdrowie Cessarza Wszech Rossyi na który odpowiedział Pan Tatyszczew, pijąc zdrowie Cesarza Ferdynanda. Późniéj przyjmował Ambassador powinszowania ciała dyplomatycznego i wysokich urzędników. Księżna Metternich czyniła honory.

Innego rodzaju uczta miała miejsce nazajutrz w kancellaryi stanu; była to pięćdziesięcio-letnia rocznica, jak Kapitan Lejbgwardyi węgierskiéj, dziś Feldmarszałek Lejtnant Baron von Markowitz, przy zdobyciu Cetenii, w ostatniéj naszéj tureckiéj wojnie, otrzymał wojskowy krzyż orderu Maryi Teressy. Od założenia tego orderu piérwsze to dopiéro zdarzenie, ten wysoce szacowany przez order pięćdziesiąt lat ciągle zaszczytnie jednego rycerza piérsi zdobił. Obecnie na cześć osiwiałego bohatéra zgromadził Książę Kanclerz wszystkich kawalerów tego orderu, między którémi raczyli się znajdować wielki nasz bohatér, Arcy-Książę Karol i brat jego Arcy-Książę Jan. Przy obiedzie znajdowali się Ministrowie Stanu i Hrabia Kollowrat. Słynna pięknością i godna miłości małżonka Księcia, jedyna dama téj uczcie przytomna, miała na skroniach wieniec laurowy, jako symboliczne godło uczty. Stół był ozdobiony liściem laurowym. W przyległéj sali przygrywająca muzyka przywodziła na pamięć rycerzom niebezpieczeństwa i sławę. Wznoszono liczne toasta, z których jeden za zdrowie najstarszego drugi za najmłodszego kawalera orderu Maryi Teressy (najmłodszym jest Arcy-Książę Fryderyk, syn Arcy-Księcia Karola, ozdobiony orderem tym za udział w czynności pod Saidą).

Nadeszłą tu sztafetą od Intermencyusza w Konstantynopolu, pod d. 8 Grudnia datowaną, odebrano wiadomość, że Kommodor Napier działa bez wszelkich instrukcyj, dla czego Admirał Stopford konwencyą z d. 26 Listop. za nieistniejącą ogłosił.

Paryż 21 *Grudnia.*—Dnia dzisiejszego Izba deputowanych naradzała się nad używaniem dzieci w fabrykach.

Dnia 22 *grudnia.* Messager donosi: W skutek dekretu gabinetu angielskiego Lord Palmerston wydał urzędowe do Lordów Admiralicyi zawiadomienie, w którém oznajmia i poleca oznajmić Admirałowi Stopford: że rząd zatwierdza traktat zawarty między Komoderem Napier i Baszą Egipskim. Gallignanis Messenger dodaje nadto: »Dowiadujemy się, że rząd francuzki został od Ambassadorów Rossyjskiego, Austryackiego i Pruskiego zawiadomiony, iż dwory ich, zgodnie z gabinetem S. James, zatwierdzają traktat zawarty między Komodorem Napier i Mehmedem Ali.

Odwiedzanie grobu Cesarskiego trwa ciągle, a wczoraj tłum ciekawych tak był wielki jak w dniu pogrzebu. Tłoczono się niezmiernie a porządek z trudnością ledwo utrzymać zdołano.

Wczoraj w tutejszym sądzie policyi poprawczej agitował się proces Księcia Karola Brunświckiego przeciw pana Gisquet, b. prefektowi policyi. Książę miał znaleźć w pamiętnikach pana Gisquet, miejsca osobistość jego dotykające. Sąd atoli nie podzielił tego zdania i skargę Księcia odrzucił, miejsca te bowiem ściągały się jedynie do polityki.

Król mianował wczoraj merów i adjunktów dwunastu cyrkułów Paryża.

Rozesła się wieść przed samém odejściem poczty, że Pan Thiers mianowanym został sprawozdawcą kommissyi rozpoznającéj projekt do prawa o obwarowaniu Paryża.

Podług dziennika Messager, w Algierze panować ma doskonała spokojność.

Darmes aż dotąd wynajdował środki odwleczenia swojego wyroku; czynił bowiem zręcznie prawdziwe i fałszywe zeznania, skoro mniemał, że instrukcya jego procesu do końca się zbliżała. Zdaje się, że w ostatnich dniach nowe poczynił zeznania, które sędziemu instrukcyjnemu zbyt się ważnemi wydały. Tego poranku kommissarz policyi udał się na ulicę Trzech koron, gdzie aresztował jakiegoś Hourdiu, który sprawą Darmesa ma być skompromitowany.

Dnia 23 Grud. — Izba deputowanych mianowała dziś w biurach swoich kommissyą do rozpoznania projektu do prawa o kredycie nadzwyczajnym na rok 1841. Członkami téj kommissyi zostali: PP. Fould, Dufaure, Lamartine, Bignon, Bussiere, Jouffroy, Carné, Guilhem i Passy.

Potwierdza się wieść, że Pan Thiers obrany został Prezesem kommissyi rozpoznającéj prawo o obwarowaniu Paryża.

Hrabia Paryża, którego zdrowie od niejakiego czasu nabawiało obawą, wyszedł z wszelkiego niebezpieczeństwa.

Pan Emmanuel Lascases ogłosi drukiem opis wyprawy do wyspy St. Heleny.

Wszyscy w skutek zeznań Darmesa uwięzieni, zostali na wolność wypuszczeni, najmniejsza bowiem na nich nie ciężyła wina.

Madryt 14 *grudnia*. – Pan Ferrer, Minister spraw zagranicznych, odebrał dziś przez nadzwyczajnego kuryera depesze z Paryża, treści których dotąd nie wiemy.

Zapewniają, że Książę Vittoryi przesłał rządowi portugalskiemu ultimatum, we względzie kwestyi o żegludze na rzece Duero, w którem oznacza 25-dniowy termin; jeżeli po upływie tego terminu traktat przyjętym nie będzie, 60 tysięcy ludzi wkroczy na ziemię portugalską.

Według listów z Kordowy, ciągłe tam trwają nadużycia, władze bowiem rządowe zbyt będąc słabe, porządku utrzymać niemogą. Gwardziści narodowi z dobytémi pałaszami strzegą przystępu do kollegium wyborów, aby przestraszyć każdego niepodzielającego ich zdania. Nadużycia popełniano nawet w kościele katedralnym.

Lizbona 14 *grudnia*. — Wczoraj uczyniono tu ostateczne postanowienie we względzie sporu z Hiszpanią. Rada stanu odbywała swe posiedzenie aż do późna, skutkiem którego uradzono nie przystać na warunki przez Hiszpanią podane i cały naród do broni powołać; zaraz więc w nadzwyczajnym dodatku do gazety rządowéj ogłoszono cztery królewskie dekreta.

Stambuł 2 *grudnia*. Znajduje się tu około 6,000 egipskich jeńców, z których 2000 w służbę wstąpiło. Odwołany z Syryi Izzet Mehmed Basza oczekiwanym tu jest. Poseł perski Mirza Dschafad, przywiózł tu wiadomość o ucieczce Dost Mohameda, lecz inną jak raporta angielskie donosiły.

Dnia 8 *grudnia*. Biega tu wieść, że Admirał Stopford i Porta, konwencyą Komodora Napier, z Boghos Bejem w d. 26 Listopada zawartą, uznała za nieistniejącą; Komodor bowiem aktu tego bez upoważnienia dopełnił. W kilka jednak dni potém Admirał Stopford otrzymał z Londynu pod 13 Listopada zawiadomienie, w skutek którego turecko - egipska sprawa tą samą drogą do końca ma być prowadzona.

Korrespondent Wiedeński i inne niemieckie dzienniki donoszą, od granicy tureckiéj: Reszyd Basza miał prosić o dymissyą, lecz ta nie została przyjętą; owszem Sułtan na radzie Ministrów prosił go, aby obraną drogą daléj postępował.

Rzym 15 *grudnia*. — Na tajnéj radzie konsystorza, wczoraj odbytéj, Ojciec swięty raczył mianować dwóch kardynałów i 14 nowych biskupów. Kapelusze kardynalskie otrzymali: Hrabia Mastai Ferretti, Arcy biskup w Immola, ur. 1792 i Marchese Pianetti, biskup w Witerbo w 1780. Między nowymi biskupami znajdują się JW. Klongiewicz, biskup Witeński i Monsignore hrabia Zichy, biskup w Rozenau.

T E A T R A.

Wczoraj chociaż był **r o k n o w y**, i czwarty już raz powtórzona *Córka Adwokata* jednak Teatr wielki był całkiem napełniony. Wszyscy grali dobrze— a P. Halpert, jak zawsze, trzymała palmę piérwszeństwa, o którą dobijano się i w balecie *Stach i Zośka*: tu zwycięztwo należało się głównéj roli, którą piastowała hoża Wiśliczanka, P. Gwozdecka— Niemniéj też i teatr rozmaitosci zwabił mnóstwo widzów na **K r z y ż y k i R o k n o w y**. Śpiewki na końcu sztuki przez jéj autora, artystę T. W. Jasińskiego, swiéżo dorobione, hucznie przyjętémi zostały podczas wczorajszego przedstawienia. Wkrótce będzie nowa sztuka p. t. **O s z u s t**, którą przysłużyła się córka jednego z najzasłużeńszych dziś dla sceny krajowéj.

N O W E P I S M A.

Na rok bieżący, ogłoszono kilka pism nowych. Między innémi, czytamy następujący prospekt: »Dawniéj gdyby kobiéta ogłosiła zamiar wydawania pisma peryodycznego, niezawodnie ze wszech stron powstałyby wrzaski, zdolne zagłuszyć grzmiące allegro orkiestry, zewsząd zawarczałyby pociski ostréj krytyki, i zmusiłyby biedną do odstąpienia od powziętego zamiaru; mężczyzni bowiem sądzili, że sami tylko mają prawo poświęcania się literaturze, sądzili że kobiéta nie zdolną jest przejąć się powołaniem pisania, sądzili, że ona stoi na niższym stopniu organizacyi umysłowéj od nich, że nie potrafi myśli swoich na papiér wylewać, że nie zdoła je zebrać i utworzyć porządnéj całości. Były to wszystko przesądy, które doświadczenie zwalić musiało; już teraz pióro płci naszéj nie jest obce nikomu; redagujemy pisma, piszemy powieści, wydajemy dzieła naukowe, a świat mężczyzn widząc żeśmy się tak śmiało wdarły w posiadaną przezeń nauk krainę, milczéć musi, i jeżeli nie pochwala naszéj odwagi, to jedynie przez zazdrość rodzajowi temu właściwą. Chwała, którą się niektóre z nas w szrankach literackich okryły, spływa na całą płeć naszę, dziś kiedy mężczyzni drzémią niedbale, my lekką dłonią pióro powinnyśmy ująć, nie dla tego żeby koniecznie plac boju otrzymał, lecz żeby przynajmniéj wzbudzić w nich chęć współ zawodnictwa, żeby utwierdzić ich w przekonaniu, że kobiéta nie tylko prząść umie.

»Przed niedawnym czasem, zjawiło się w stolicy literatury polskiéj, pismo peryodyczne **m ę z k i e** pod tytułem **K a l e j d o s k o p W a r s z a w s k i** wydawane przez mężczyznę; wziętość jego w publiczności była aż nadto wielka, jak na pismo początkujące, które mieści w sobie same tylko (prócz jednéj najpierwszéj) powieści tłómaczone z obcych języków. Teraz kiedy po półroczenéj trwałości, (co jest jednym z dowodów stałego charakteru mężczyzn) to pismo ma się stać pastwą wszystko niszczącego zapomnienia, postanowiłam w miejscu jego, pod moją redakcyą, wydawać pismo peryodyczne **ż e ń s k i e** pod nazwą Mozajka Warszawska, w któréj się mieścić będą oryginalne i tłómaczone płody pióra naszego. Wspiérana pomocą kilku Dam, znanych już z prac swoich, nie będę przyjmować do pisma mojego jak tylko: co przez kobiéty utworzone lub tłómaczone będzie.« (podpisano) Marja Gołębiewska.

— *Humorysta Warszawski* przedzierżgnął się w *Statek Parowy*.

— Wyszedł z druku 10 zeszyt **Ż y c i a N a p o l e o n a**.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Gdańsk d. 21 Grudnia 1840. Z przeszłego tygodnia pozostało jeszcze kilka partyj (z wody) niesprzedanych, na które teraz znalazł się kupiec, i tym sposobem targ nasz na giełdzie na ten rok zupełnie już ustał. Przedano: $7^3/_5$ łasztów pszenicy 129 po 380 zł pr., 4 łaszty grochu po 210 zł. pr. i 6 łasztów grochu po 219 zł. pr., także $66^1/_2$ łasztów siemienia lnianego po $387^1/_2$ zł. pr. Na pszenicę nié ma ciągle kupca.— Spirytusu 80 pCtu Tralesa *ohm* (120 kwart berł.) po $16^1/_2$ do 17 talarów prus.

Z A B A W Y P U B L I C Z N E.

Teatr Wielki.— Dziś drama, *Rita Hiszpanka*.